

12.1.2026

Reunamo Education Research

Kehittävä Palaute
Mikkeli

*Tiivistelmä ReunamoEdun
laajemmasta aineistosta.
Vertailua valtakunnalliseen
aineistoon.* namoedu.fi

Mikkelissä
toteutuu
lapsivaikutusten
arviointi

Lapsi
Näkyvissä

Aineisto ja analyysi

Tässä analyysissä tarkastellaan Mikkelin varhaiskasvatuksessa kerättyä observointiaineistoanne vuodelta 2025.

Yhteensä havaintoja kertyi **1991** aikavälillä 1/2025-12/2025. Kattava aineisto antaa hyvät edellytykset varhaiskasvatustoiminnan tarkasteluun kuntatasoisesti.

Otamme analyysissä katsauksen neljään keskeiseen lasten hyvinvoinnin osatekijään: **oppimiseen, liikkumiseen, sosiaalisuuteen ja emootioihin**. Tutkimme, mitkä ovat varhaiskasvatustoimintanne vahvuuksia ja mitkä kehittämiskohteita.

Vertailemme aineistoanne muuhun Suomeen, sekä nykytilan kartoituksessa saamiinne tuloksiin vuodelta 2024.

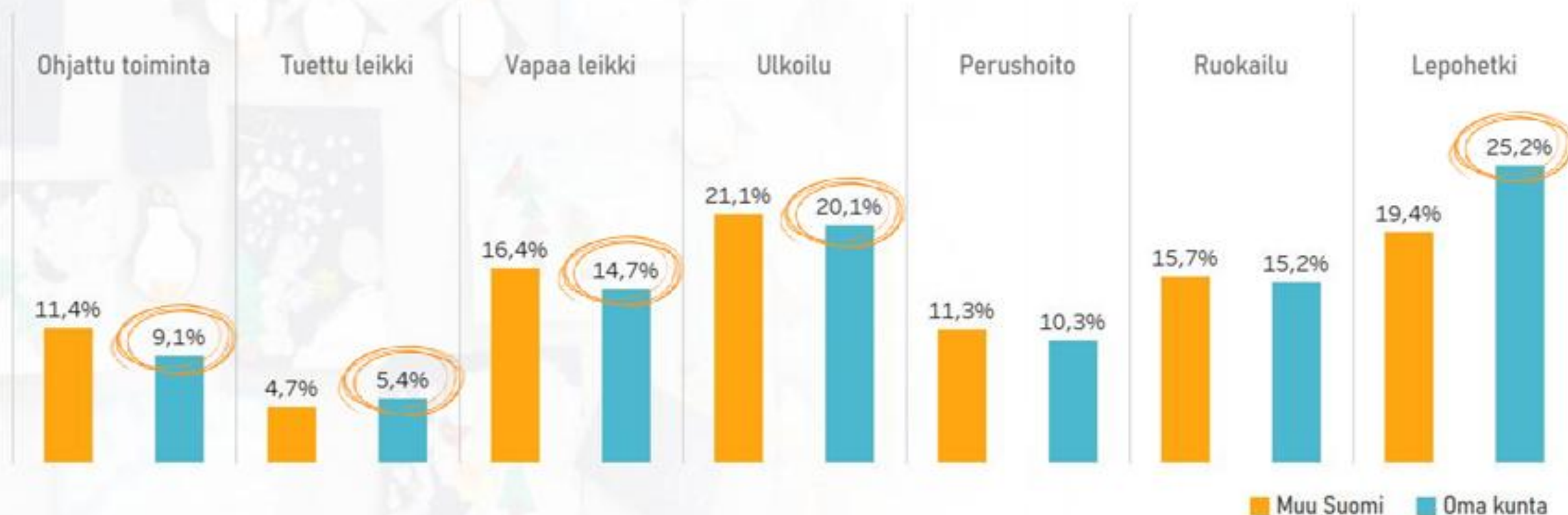
Huomioita

- Vuonna 2025 havaintoja kertyi **1991**.
- Aineisto käsittää observoinnit 20 satunnaisesti arvotussa lapsiryhmässä Mikkelin varhaiskasvatuksessa.
- Observoinnit ovat toteutuneet Mikkelissä hienosti!
- Tutkimukseen osallistui 85 satunnaista huoltajiltaan luvan saanutta lasta.
Alle 3-vuotiaita 47% (N=40), 3-5 vuotiaita 41% (N=35), (6-vuotta täyttäneitä 12% (N=10) .
- **Huom!** Vertaillessamme nykytilan kartoituksen tuloksia (2024) vuoden 2025 tuloksiin, on syytä pitää mielessä aineistonkeruun painottuminen nykytilan kartoituksessa talvikuukausiin. Osa eroista voi selittyä vuodenaikojen erityispiirteillä.

Kuukausi	2024	2025
Tammikuu	310	104
Helmikuu	766	205
Maaliskuu	673	205
Huhtikuu	220	200
Toukokuu		265
Kesäkuu		
Heinäkuu	-	-
Elokuu		41
Syyskuu		219
Lokakuu		213
Marraskuu		295
Joulukuu		244
Yhteensä		

Päiväkodin toiminta

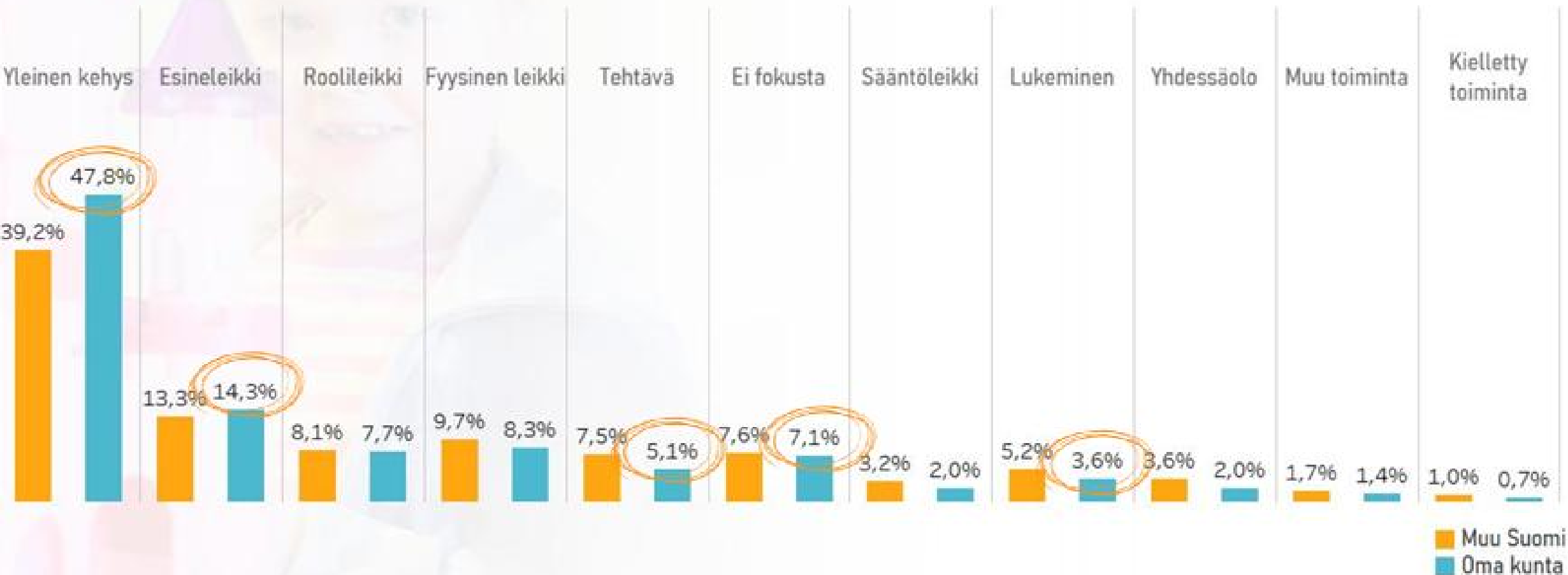
Meillä ja muualla Suomessa

- **Aikuisen ohjaamaa toimintaa** havainnoitiin Mikkelissä muuta Suomea vähemmän.
- Hetkiä **aikuisen tukeman leikin** äärellä tavattiin useammin teillä Mikkelissä, kun samaan aikaan **vapaan leikin** hetkiä observoitiin harvemmin.
- **Ulkoilua** tavattiin määrällisesti Mikkelissä vähemmän.
- **Lepohetkien** osuus on selkeästi suurempi, kuin muualla Suomessa. Mistä tämä mahtaa johtua?

Lapsen toiminta

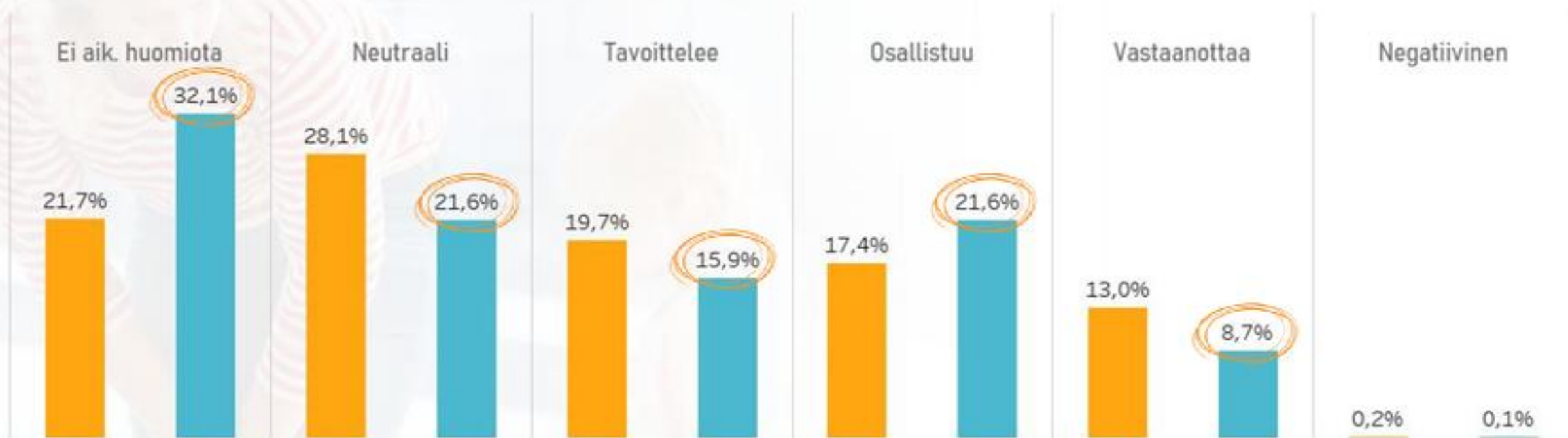
Meillä ja muualla Suomessa

- **Arjen rutiininomaisissa toiminnoissa**, vierähtää suurin osa päivästä. Näitä yleisen kehyksen toimintoja teillä Mikkelissä on havainnointu selkeästi enemmän kuin muualla Suomessa.
- **Tehtäviä ja lukemistilanteita** havainnointiin hieman muuta Suomea vähemmän.

Aikuisen toiminta

Meillä ja muualla Suomessa

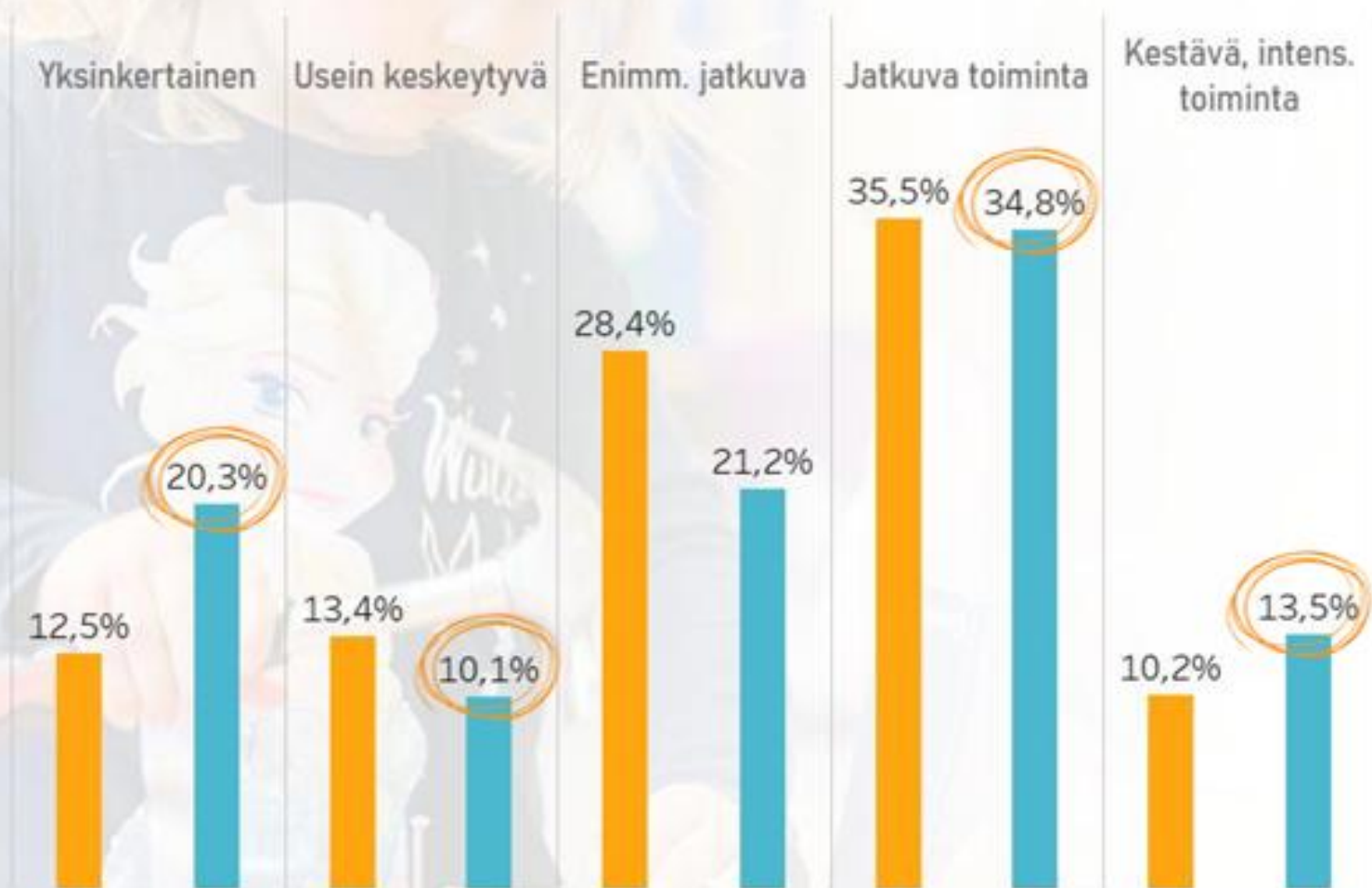

Observoija on tarkastellut sitä, syventyykö aikuinen lapsen toimintaan ja pyrkiikö aikuinen toiminnallaan syventämään lapsen tilannetta. Lepohetki on poistettu tarkastelusta.

Muu Suomi
Oma kunta

- Tilanteita, joissa lapsi toimii **vailla aikuisen huomiota**, on tavattu selkeästi useammin Mikkeliissä, kuin muualla Suomessa. Samaan aikaan **neutraalia**, valvovaa aikuisen toimintaa harvemmin teillä, kuin muualla.
- **Tavoittelevaa** aikuisen toimintaa havainnoitiin keskimertoa vähemmän Mikkeliissä. Samaan aikaan **osallistuvaa**, yhdessä lasten kanssa toimintaa rikastavaa roolia havainnoitiin selkeästi enemmän teillä Mikkeliissä, hienoa! **Vastaanottavaa** toimintaa tavattiin keskimertoa harvemmin.

Oppiminen (sitoutuneisuus)

- **Yksinkertaista** toimintaan sitoutuneisuutta tavattiin Mikkelissä keskivertoa selkeästi enemmän. **Usein keskeytyvää** taas vähemmän.
- **Jatkuva** toimintaan sitoutuneisuutta tavattiin hieman muuta Suomea vähemmän, kun taas **kestävää, korkeaa oppimista** havainnottiin Mikkelissä enemmän.
- Matalaa sitoutuneisuutta Mikkelissä 30,4%, muualla Suomessa 25,9%
- Korkeaa sitoutuneisuutta Mikkelissä 48,3%, muualla Suomessa 45,7%

Lasten oppimista tarkastellaan sitoutuneisuuden käsitteen kautta. Sitoutuneisuuden viisi eri tasoa kuvaavat lapsen oppimispotentiaalia observoidussa hetkessä: yksinkertaisella, matalimmalla, sitoutuneisuuden tasolla lapsi ei ole avoin uuden oppimiselle, eikä toiminta tarjoa hänelle haastetta. Korkeimmalla sitoutuneisuuden tasolla lapsi toimii lähikehityksen vyöhykkeellään, harjoittelee ja oppii uutta ja toiminta sisältää lapselle mielekkäitä ja luovuutta tarjoavia elementtejä.

Oppiminen: nostot

Missä lapset pääsivät nauttimaan oppimiselle otollisista hetkistä?

Lähikehityksen vyöhykkeen ovet tuntuivat olevan avoinna monipuolisesti leikeissä sekä ohjatussa toiminnassa. Tuettu leikki tarjosi runsaasti oppimiselle otollisia hetkiä, vapaa leikki puolestaan näyttäytyi kaksihuippuiselta. Korkeaan toimintaan sitoutuneisuuden oli yhteydessä toinen lapsi, vertaisryhmä sekä erityisesti osallistuva aikuinen!

Entä mitkä hetket jäivät oppimisen näkökulmasta vaisuiksi?

Matalaa toimintaan sitoutuneisuutta havainnoitiin erityisesti arjen rutiininomaisilla yleisen kehityksen hetkillä, ruokailussa sekä perushoidossa. Tilanteissa, joissa lapsi toimi vailla sosiaalista kontaktia tai vailla aikuisen huomiota, nähtiin selkeää kaksihuippuisuus: toisaalta nämä hetket tarjosi oppimiselle otollisia hetkiä, kun samaan aikaan jotkut lapset jäivät niistä selkeästi paitsi.

Liikkuminen (fyysinen aktiivisuus)

Meillä ja muualla Suomessa

Liikkumatonta tai paikallaan olemista keskimäärin 5 tuntia 48 minuuttia (72,5%) päivässä

- **Liikkumatonta** toimintaa on havainnoitu Mikkelissä muuta Suomea enemmän. Tähän vaikuttanee osaltaan lepoetken runsas määrä.
- **Paikallaan oloa** on tavattu keskivertoa vähemmän Mikkelissä.
- **Kuormittavan liikunnan** on tavattu hieman vähemmän, kuin muualla Suomessa.

Liikkuminen: nostot

Kuormittavan liikkumisen määrä hienoisessa nousussa, tätä kannattaa vaalia!

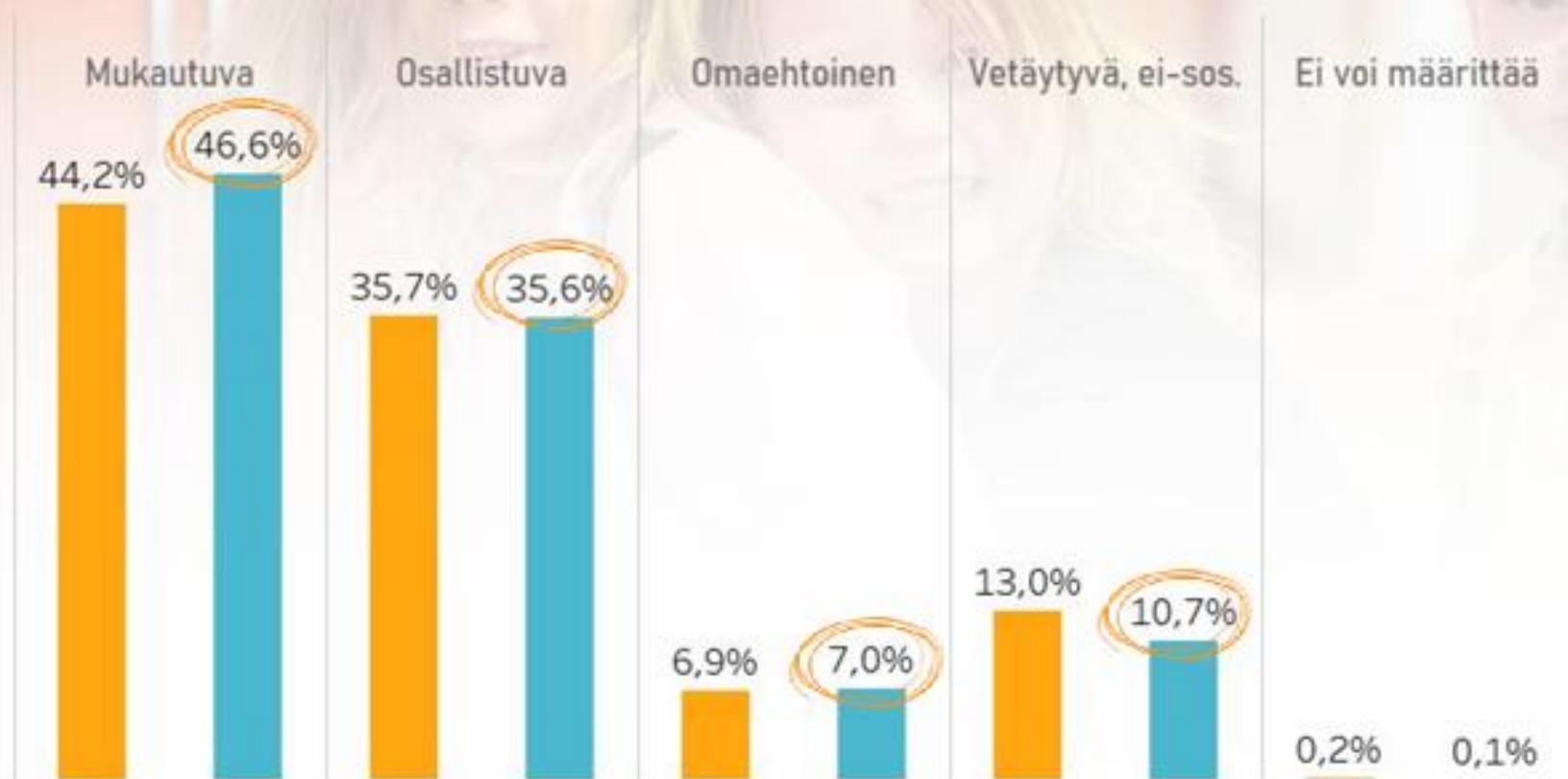
- Vaikka sisällä tapahtuva toiminta tapahtuu edelleen hyvin pitkälti korkeintaan kevyin liikkein, on selkeästi muutosta tapahtunut, hyvä te! Kuormittavan liikkeen kiiston areena on edelleen **ulkotoiminta** sekä vauhdikkaat **sääntö- ja fyysiset leikit!** Ilahduttavasti myös sisätoimintaan oli edellisestä vuodesta poiketen istutettu myös kuormittavampaa liikettä ja tätä suuntaa kannattaakin vaalia.

Aikuisen toiminnalla on suuri merkitys!

Lapset liikkuvat pääsääntöisesti **vertaisryhmässä** tai **toisen kaverin** kanssa. Kun lapset liikkuvat kuormittavasti, on aikuinen tyypillisesti **neutraalissa** roolissa tai lapset toimivat **vailla aikuisen huomiota**. Olette upeasti saaneet osallistuvan aikuisen toimintaa lisättyä arkeenne ja nyt onkin loistava hetki myös pohtia sitä, millaisia valintoja nämä osallistuvat aikuiset yhdessä lasten kanssa tekevät.

Sosiaalisuus

- Lasten **mukautuvaa** toimintaa tavattiin teillä Mikkelissä keski-ikäisten hieman enemmän.
- **Osallistuvaa** sekä **omaehtoista** orientaatiota havainnoitiin hyvin saman verran, kuin muualla Suomessa.
- **Vetäytyvää**, ei –sosiaalista toimintaa tavattiin Mikkelissä vähemmän.

Lasten sosiaalisille orientaatioille on observoinnissa viisi luokkaa. Kukin lapsi ilmentää erilaisissa tilanteissa erilaisia sosiaalisia rooleja. Joihinkin sosiaalisiiin orientaatioihin lapsella saattaa olla suurempi taipumus, kuin toisiin. Lapsen ollessa mukautuva, hän on tilanteessa avoin ja hyväksyy muiden ehdotuksia, muttei pyri muokkaamaan tilannetta omien näkemystensä mukaisesti. Osallistuva lapsi on vuorovaikutteinen ja ottaa muiden ehdotukset huomioon tekemällä yhteistyötä. Hän tuo lisäksi toimintaan omia ideoitaan. Observoidussa tilanteessa omaehtoista orientaatiota ilmentävä lapsi on itsepintainen ja dominoiva - hän muokkaa tilannetta oman näkemyksensä mukaan, muttei huomioi muiden aloitteita. Lapsen **vetäytyvä** orientaatio ilmenee, kun lapsi on irrottautunut sosiaalisesta tilanteesta, eikä ole vuorovaikutteinen muiden kanssa.

■ Muu Suomi
■ Oma kunta

Sosiaalisuus: nostot

Lasten osallistuva toiminta on selkeässä nousussa!

Lasten osallistuva toiminta oli selkeästi noussut edelliseen vuoteen verrattuna, hienoa! Tätä suuntaa kannattaakin vaalia. Lapset saivat osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollisuuksia ohjatussa toiminnassa sekä tuetun ja vapaan leikin hetkillä. Niitä tarjosi monipuolisesti leikit, lukemishetket sekä tehtävät. Osallistuvaa toimintaa tavattiin erityisesti osallistuvan aikuisen sekä vertaisryhmän kanssa.

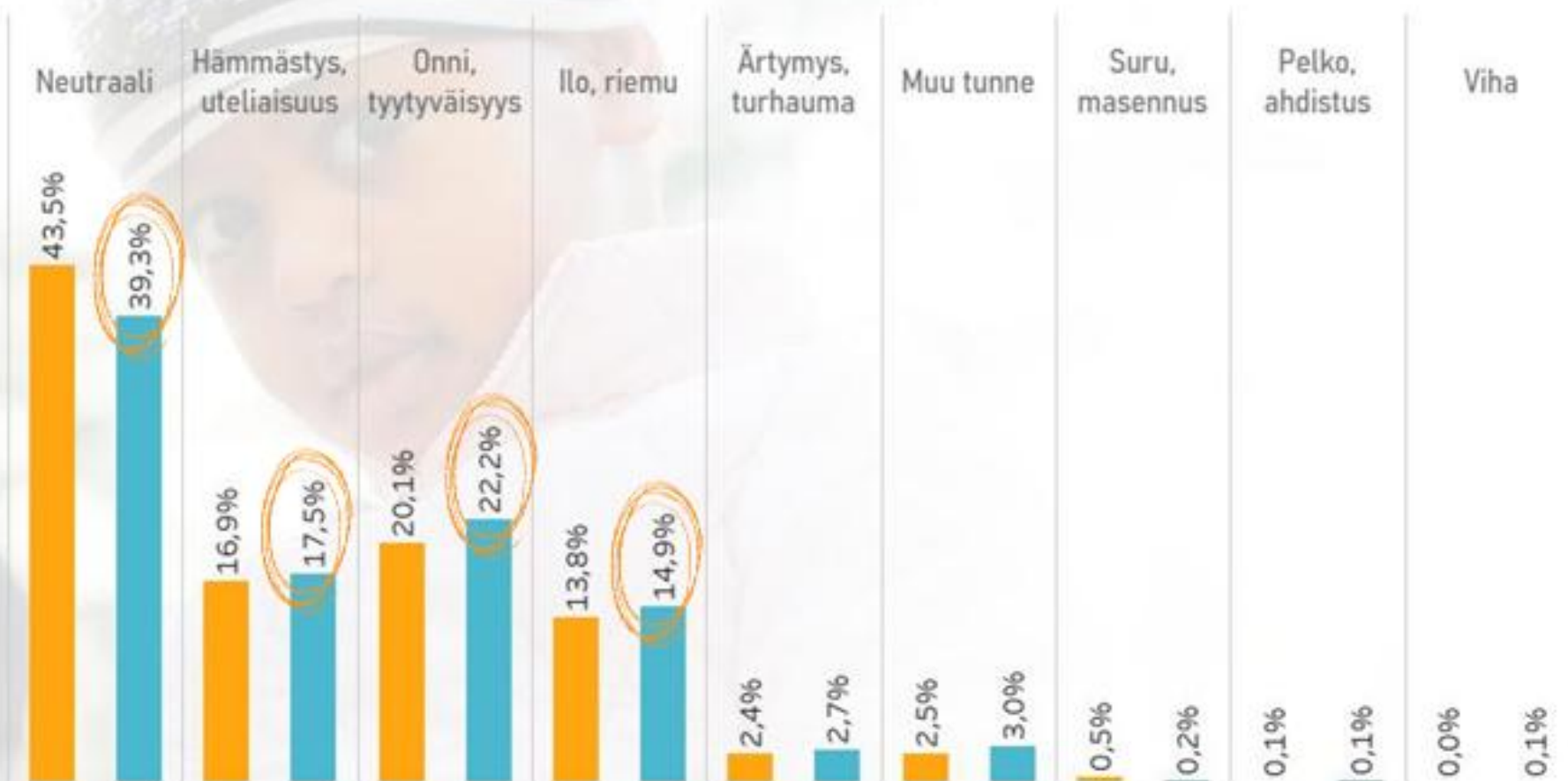
Missä asustaa sosiaalisista tilanteista vetäytyvä toiminta?

Lasten vetäytyvä toiminta oli lisääntynyt edellisestä vuodesta ja oli vahvasti yhteydessä ulkoiluun. Lisäksi vetäytyvää toimintaa tavattiin vapaan leikin hetkillä, erityisesti esineleikissä tai kun lapsi toimi vailla fokusta. Vetäytyessään lapset toimivat tyypillisesti neutraalin aikuisen valvonnassa tai vailla aikuisen toimintaa. Näihin lapsiin on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota. Tunnistattehan siis aidosti sen, ketkä vetäytyvät omasta tahdostaan?

Lasten emootiot

Meillä ja muualla Suomessa

- **Neutraalia** tunneilmastoa on havainnointu Mikkelissä vähemmän kuin keskimäärin muualla Suomessa.
- **Positiivisia emootioita** tavattiin hieman enemmän teillä kuin muualla Suomessa.

Observoijat ovat pohjanneet havaintonsa mittarin yhdeksään emootioiden pääluokkaan. Kaikki emootiot ovat tarpeellisia ja ne ilmenevät lapsissa eri tavoin. Observoijien tekemät havainnot ovat pohjautuneet näkyvissä oleviin merkkeihin lapsen emootioista: kehon ja kasvojen eleisiin ja ilmeisiin, sekä verbaalisiin tunteenosoituksiin. Lasten neutraalia tunnetilaa ilmenee päiväkodeissa eniten. Sillä tarkoitetaan lapsen tyyntä ja rauhallista tunnetilaa, josta ei ole havaittavissa selkeitä merkkejä muista emootioista.

Muu Suomi
Oma kunta

Emootiot: nostot

Varhaiskasvatuspäivää värittää myönteiset tunnekokemukset

- Teillä Mikkelissä havainnoitiin runsaasti positiivisia emootioita. Monipuolisesti **eri leikit, ohjattu toiminta** ja **ulkoilu** pulppusivat myönteisiä tunneilmaisuja.
- Sen lisäksi, että **vertaisryhmässä** jaetaan ilot ja riemut, **osallistuva aikuinen** herätteli eloon koko myönteisen tunneskaalan. Tästä kannattaa pitää kiinni!

Missä tilanteissa korostuu neutraali, rauhallinen ja tyyni tunneilmasto?

- Erityisesti **arjen rutiininomaiset hetkiä, ruokailun ja perushoidon** tilanteita väritti neutraali tunneilmasto. Myös lapsen **toiminta vailla fokusta** sekä **neutraali aikuisen** suhtautumistapa olivat yhteydessä neutraaliin tunteeseen.

Toiminnan vahvuudet

Sekä aikuisen että lapsen osallistuva toiminta on lisääntynyt!

Edelliseen analyysiin verrattuna aikuisen osallistuva toiminta oli selkeästi lisääntynyt. Lisäksi lapsen osallisuudelle ja vaikuttamisen mahdollisuuksille oli yhä enemmän tilaa. Upeaa! Nähdään, että aikuisen osallistuva toiminta ruokkii lapsen osallisuutta ja nämä ilmiöt ovat todella monitasoisesti yhteydessä lapsen kokemaan kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.

Aikuisen osallistuvaa toimintaa tavattiin muun muassa tuetussa leikissä sekä ohjatussa toiminnassa sekä hieman ilahduttavasti myös perushoidon tilanteissa sekä ruokailussa. Tätä suuntaa kannattaa ehdottomasti vaalia!

Lapsen osallistuva toiminta oli myös ilahduttavasti lisääntynyt ja sitä tavattiin monipuolisesti leikeissä, ohjatussa toiminnassa, lukemisen ja tehtävien hetkillä. Osallistuva lapsi toimi tyypillisimmin yhdessä vertaisten tai aikuisen – erityisesti osallistuvan aikuisen – seurassa.

Kehittämiskohteet

Arvokkaita vertaissuhteita olisi tärkeää tukea!

- Lapsen huomion kohde kiinnittyi aikaisempaa harvemmin toiseen lapseen tai vertaisryhmään. Samaan aikaan lapsen vetäytyvä toiminta oli hieman lisääntynyt. Vetäytyviä lapsia havainnoitiin erityisesti ulkoilun aikana. Lisäksi vetäytymistä tavattiin vapaassa leikissä, esineleikeissä sekä toiminnassa vailla fokusta. Lapsen vetäytyvä toiminta oli yhteydessä aikuisen neutraaliin suhtautumistapaan sekä toimintaan vailla aikuisen huomiota. Vertaissuhteita tukemalla tulette tukeneeksi lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia niin oppimisen, sosiaalisuuden kuin liikkumisenkin näkökulmasta.

Arjen rutiineissa vierähtää tovi jos toinenkin

- Arjen rutiinit vievät luonnollisesti hurjan paljon aikaa päivästä. Ja samalla nämä tutut ja useasti toistuvat toiminnot pitävät sisällään hurjan määrän potentiaalia. Kiinnittäkää siis entistä enemmän huomiota leikillisiin ja vauhdikkaisiin siirtymiin, lisätkää pottailun lomaan mielekästä loruttelua, pukeutumistilanteisiin elämyksellisyyttä, leikkiä ja aikuisen osallisuutta tilanteita tukemaan. Tarkastelkaa oppimisympäristöjänne laajasti arjen toistuvien rutiinien vinkkelistä.